

СИЛАБУС

курсу «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма «Фінанси, митна та податкова справа»

Факультет/ кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу/ кафедра фінансового менеджменту
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна навчальна дисципліна
Семестр	Сьомий
Форма навчання	Денна/заочна
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	4 кредити/120 годин
Викладачі дисципліни	Сич Ольга Анатоліївна <i>к.е.н., доцент кафедри фінансового менеджменту</i>
Контактна інформація про викладача	Профайл викладача курсу: https://financial.lnu.edu.ua/employee/sych-olha-anatolijivna Електронна пошта: olga.sych@lnu.edu.ua
Консультації з питань вивчення дисципліни	Понеділок: 15.00-16.00 год. (вул. Медової Печери, 53, ауд. 112)
Мова викладання	Українська
Сторінка курсу	https://financial.lnu.edu.ua/course/podatkova-systema

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Податкова система» спрямована на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами теоретичних та практичних аспектів податкової системи, організації роботи фіскальних органів, визначення, узгодження та сплати податкових платежів, реалізації стратегії добровільної сплати податків, порядку обчислення, декларування та погашення податкових зобов'язань з основних бюджетоутворюючих податків.
Мета дисципліни	Предмет навчальної дисципліни: економічні відносини з приводу перерозподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу для створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів. Мета вивчення дисципліни «Податкова система» – формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості валового внутрішнього продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів. Основні завдання - засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності державної податкової служби.
Література для вивчення дисципліни	Основна література 1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. 2. Митний кодекс України від 11 липня 2002 року № 92 - IV. 3. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 № 2456-VI.

	<p>4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. 5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.</p> <p>Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 308 с. 2. Крисоватий А.І. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори : монографія. Тернопіль : Підручник і посібник, 2010. 248 с. 3. Митна справа : підруч. / [А. І. Крисоватий, С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем'янюк та ін.] ; за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль : ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. 540 с. 4. Пасінович І.І., Сич О.А. Модернізація механізмів державного регулювання економіки України. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Харків-№ 24(1). - 2018. - С.398-408. 5. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: навч. посіб. / за ред. 6. Податкова політика України : навч. посіб. / П. В. Мельник, З. С. Варналій, Л. Л. Тарангул [та ін.] ; за ред. П. В. Мельника. К. : Знання України, 2010. – 505 с. 7. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенка В. Л. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с. 8. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с. 9. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування: монографія / за заг. ред. Ю. Б. Іванова. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2007. 448 с. 10. Сич О.А. Податкові інструменти фінансування економічного розвитку постпромислових міст. Вісник ЛДФА. №26. Львів: ЛДФА, 2014. С.85–91. 11. Соколовська А. М. Концепція ліберальної податкової реформи: доцільність і можливість реалізації в Україні. Фінанси України. 2015. № 12. С. 12–31. 12. Супруненко, С. А. Податкове планування в системі державного регулювання економіки України : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / С. А. Супруненко. - Чернігів, 2019. - 227 с. 13. Удосконалення управління державними фінансами та реформування податкової системи України / за ред. Т. І. Єфименко; ДННУ «Акад. фін. упр.». Київ, 2015. 444 с. 14. Ю. Б. Іванова, І. А. Майбурова. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2010. 492 с. 15. Tax Policies in the European Union. 2019 Survey. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/tax-good-governance/eu-semester/tax-policies-europeanunion-2019-survey_en. 16. Paying Taxes 2020. URL: https://www.pwc.com/gx/en/services/tax/publications/paying-taxes-2020.html 								
<p>Обсяг курсу</p>	<table> <tr> <td>Аудиторні години:</td> <td>64 з них:</td> </tr> <tr> <td>лекції</td> <td>32 години</td> </tr> <tr> <td>практичні заняття</td> <td>32 години</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>56 годин</td> </tr> </table>	Аудиторні години:	64 з них:	лекції	32 години	практичні заняття	32 години	самостійна робота	56 годин
Аудиторні години:	64 з них:								
лекції	32 години								
практичні заняття	32 години								
самостійна робота	56 годин								
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>а) знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – економічну природу податків, їх склад та класифікацію; – функції податків; – принципи побудови податкової системи України; – задачі та структуру податкових органів; – порядок нарахування та сплати податків і обов'язкових зборів та платежів до бюджету та державних цільових фондів, що здійснюються, як фізичними, так і юридичними особами; – принципи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності; – форми відповідальності платників податку за порушення податкового законодавства. 								

	<p>б) уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати базу оподаткування, розмір податків та строки їх сплати до бюджетів усіх рівнів; – виконувати розрахунки, пов'язані з визначенням і нарахуванням податків; – визначати штрафні санкції у випадку порушення податкового законодавства; – аналізувати зміни податкового законодавства та визначати їх вплив на результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності; – визначати розмір штрафних санкцій за порушення податкового законодавства; – оскаржувати дії податкових органів.
Ключові слова	Податки, збори, податкова система, податкове зобов'язання, податковий кредит, податкова ставка
Формат курсу	Проведення лекцій, семінарських та практичних занять, консультацій.
Теми	<p>Тема 1 Сутність та види податків</p> <p>Тема 2 Податкова система і податкова політика</p> <p>Тема 3 Організація державної податкової служби та податкове адміністрування</p> <p>Тема 4 Податок на додану вартість</p> <p>Тема 5 Акцизний податок</p> <p>Тема 6 Митно-тарифне регулювання</p> <p>Тема 7 Податок на прибуток підприємств</p> <p>Тема 8 Податок з доходів фізичних осіб</p> <p>Тема 9 Спеціальні податкові режими</p> <p>Тема 10 Ресурсне оподаткування</p> <p>Тема 11 Майнове оподаткування</p> <p>Тема 12 Податкове планування на підприємствах</p>
Підсумковий контроль, форма	Поточний контроль/ екзамен.
Пререквізити	«Економіка підприємства», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Бюджетна система», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Навчальна дискусія, лекції-візуалізації, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозковий штурм, імітаційна ділова гра, захист кейсів, розв'язування задач
Необхідне обладнання	Проектор, роздаткові матеріали, підключення до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - практичні (семінарські)/самостійні/модулі становлять 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість – 50 балів. - екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість – 50 балів <p>Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.</p> <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку мінус 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу, розв'язування задач). Перескладання (модулів, контрольних робіт) відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані</p>

	<p>дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Уся література, яка надається викладачем, повинна використовуватись виключно в освітніх цілях, без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття податкової системи. 2. Основні принципи побудови та призначення податкової системи. 3. Податкова політика, як засіб макроекономічного регулювання економікою держави. 4. Функції податків. 5. Класифікація податків. 6. Базові принципи оподаткування. 7. Основні принципи функціонування податкової системи. 8. Сутність понять «податкове навантаження», «ефективна ставка оподаткування». 9. Методики визначення податкового навантаження. 10. Законодавча база податкової системи України. 11. Загальні принципи податкової системи України. 12. Особливості податкової системи України. 13. Особливості побудови податкової системи закордонних країн. 14. Порівняльний аналіз податкової системи України та закордонних країн. 15. Платники податку, об'єкт оподаткування ПДФО. 16. База оподаткування: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід. 17. Податкова знижка. Перелік витрат, дозволених до включення до податкової знижки з ПДФО. 18. Ставки ПДФО. 19. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) ПДФО до бюджету 20. Перерахунок податку та податкові соціальні пільги ПДФО. 21. Особливості нарахування (виплати) та оподаткування ПДФО окремих видів доходів. 22. Особи, відповідальні за утримання та сплату ПДФО до бюджету. 23. Оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів рухомого та нерухомого майна. 24. Оподаткування спадщини. 25. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою - підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування 26. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність. 27. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації). 28. Сплата, декларування. 29. Військовий збір (ВЗ). 30. Об'єкт оподаткування, ставки ВЗ. 31. Механізм справляння ВЗ. 32. Нарахування, утримання та сплата (перерахування) ВЗ до бюджету. 33. Платники податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування. 34. Ставки податку на прибуток підприємств (ПнП). 35. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств. 36. Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів. 37. Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень) 38. Різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій 39. Особливості оподаткування окремих видів діяльності та операцій 40. Звільнення від оподаткування. 41. Звітні (податкові) періоди податку на прибуток підприємств. 42. Платники податку. Об'єкт оподаткування ПДВ. 43. Місце постачання товарів та послуг.

	<p>44. Дата виникнення податкових зобов'язань ПДВ</p> <p>45. Порядок визначення бази оподаткування ПДВ.</p> <p>46. Розміри ставок ПДВ.</p> <p>47. Операції, що не є об'єктом оподаткування.</p> <p>48. Операції, звільнені від оподаткування</p> <p>49. Податковий кредит.</p> <p>50. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України.</p> <p>51. Електронне адміністрування податку на додану вартість.</p> <p>52. Податкова накладна.</p> <p>53. Звітні (податкові) періоди.</p> <p>54. Платники акцизного податку, підакцизні товари, ставки податку.</p> <p>55. Механізм справляння податку (із застосуванням адвалорних ставок; специфічних ставок; одночасно адвалорних та специфічних ставок).</p> <p>56. Порядок обчислення акцизного податку з товарів, вироблених на митній території України</p> <p>57. Порядок обчислення акцизного податку з товарів, які ввозяться на митну територію України</p> <p>58. Роздрібна торгівля підакцизними товарами</p> <p>59. Порядок і строки сплати акцизного податку.</p> <p>60. Акцизні склади.</p> <p>61. Митний Кодекс України. Платники податку, база, об'єкт оподаткування.</p> <p>62. Класифікація митних платежів.</p> <p>63. Визначення митної вартості товарів. УКЗЕД.</p> <p>64. Ставки мита.</p> <p>65. Справляння акцизного податку та ПДВ при експортно-імпортних операціях.</p> <p>66. Сплата, декларування й виконання податкових зобов'язань.</p> <p>67. Екологічний податок</p> <p>68. Рентна плата</p> <p>69. Єдиний податок.</p> <p>70. Податок на майно.</p> <p>71. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.</p> <p>72. Транспортний податок.</p> <p>73. Плата за землю.</p> <p>74. Місцеві збори.</p> <p>75. Аналіз проведених податкових реформ.</p> <p>76. Напрямки та шляхи реформування податкової системи України.</p> <p>77. Суть податкового планування.</p> <p>78. Види та рівні податкового планування.</p> <p>79. Оптимізація оподаткування та її методи.</p> <p>80. Суть та методи ухиляння від оподаткування.</p> <p>81. Податкова система ЄС та України - порівняльний аналіз.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Опитування проводиться на семінарських та практичних заняттях у вигляді есе, вирішення кейсу, розв'язування задач, тестових завдань, доповідей та презентацій.</p>

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиж-день	Тема	Форма заняття/ години	Результати навчання	Завдання
1	2	3	4	5
1	Тема 1. Сутність та види податків	Лекція/ семінар 2 год./2 год.	Знати необхідність і сутність податків в історичному ракурсі. Вміти встановлювати роль податків в системі доходів Державного та місцевих бюджетів. Оволодіти термінологією оподаткування, функціями податків, методами побудови податкових ставок, класифікацією податків.	Тестові завдання. Виконання самостійної роботи. Розв'язок задач. Есе. Кейси. Доповіді та презентації
2/3	Тема 2. Податкова система і податкова політика	Лекція/ практична 4 год./4 год.	Аналізувати сутність податкової системи і основних вимог до неї. Вміти встановлювати податкову структуру та факторів, що її визначають. Ідентифікувати наукові принципи побудови податкової системи. Обґрунтовувати природу, поняття та напрямки податкової політики, критерії її оцінки.	
4	Тема 3. Організація державної податкової служби та податкове адміністрування	Лекція/ семінар 2 год./2 год.	Аналізувати зміст та нормативне забезпечення податкового адміністрування. Окреслювати права та обов'язки платників податків, порядок їх обліку у фіскальних органах. Обґрунтовувати завдання, функції та принципи організаційну структуру, соціальний статус, права та обов'язки працівників фіскальних органів. Вміти оцінювати основи правового регулювання оподаткування; визначати сутність податкового менеджменту та принципів реалізації податкового контролю в Україні.	
5/6	Тема 4. Податок на додану вартість	Лекція/ практична 4 год./4 год.	Аналізувати сутність, фіскальну роль, призначення та еволюцію становлення податку на додану вартість. Знати обґрунтування специфіки використання елементів ПДВ, механізму його обчислення та сплати, алгоритму визначення податкового зобов'язання та податкового кредиту. Вміти окреслити проблеми оформлення податкових накладних, сплати податку, його декларування, а також відшкодування.	
7	Тема 5. Акцизний податок	Лекція/ практична 2 год./2 год.	Вміти використовувати інструментарій акцизного оподаткування як форми специфічних акцизів. Оволодіти переліком підакцизних товарів і ставок акцизного податку; методикою обчислення сум акцизного податку, що підлягають сплаті до бюджету. Опанувати складання декларації з акцизного податку.	
8	Тема 6. Митно-тарифне регулювання	Лекція/ семінар 2 год./2 год.	Знати зв'язки між економічною сутністю та призначенням мита в системі доходів бюджету; окреслювати роль мита, як регулятора міжнародного бізнесу та процесів споживання. Вміти аналізувати сутність митної політики та термінології митної справи, порядок розрахунку та сплати мита. Опанувати специфіку контрольної діяльності фіскальних органів України за повнотою та своєчасністю сплати мита в бюджет.	
9/10	Тема 7. Податок на прибуток підприємств	Лекція/ семінар	Аналізувати напрямки трансформації оподаткування доходів юридичних осіб в Україні,	

		4 год./4 год.	<p>фіскальної ролі та тенденцій оподаткування.</p> <p>Знати порядок обчислення та сплати податку на прибуток.</p> <p>Обґрунтовувати особливості оподаткування окремих видів діяльності та операцій, пільг з податку на прибуток, їх економіко-фіскальне значення.</p> <p>Вміти скласти та заповнювати податкову звітність з податку на прибуток.</p> <p>Опанувати специфіку податкового контролю за сплатою податку на прибуток підприємств до бюджету.</p>
11/12	Тема 8. Податок з доходів фізичних осіб	Лекція/ семінар 4 год./4 год.	<p>Окреслювати засади оподаткування доходів фізичних осіб у світовій фіскальній практиці.</p> <p>Визначати бюджетну роль та особливості нарахування податку на доходи фізичних осіб.</p> <p>Знати особливості оподаткування окремих видів доходів та оподаткування доходів від зайняття підприємницькою діяльністю та інших доходів.</p> <p>Вміти розраховувати військовий збір.</p>
13	Тема 9. Спеціальні податкові режими	Лекція/ семінар 2 год./2 год.	<p>Вивчити алгоритм справляння єдиного податку для платників – суб'єктів підприємницької діяльності.</p> <p>Обґрунтовувати необхідності реформування порядку спрощеного оподаткування доходів населення в Україні.</p>
14	Тема 10. Ресурсне оподаткування	Лекція/ семінар 2 год./2 год.	<p>Аналізувати склад рентної плати за користування надрами та за спеціальне використання водних та лісових ресурсів.</p> <p>Характеризувати відповідальність платників рентної плати та контроль за її справлянням.</p> <p>Знати механізм справляння екологічного податку.</p>
15	Тема 11. Майнове оподаткування	Лекція/ семінар 2 год./2 год.	<p>Встановити необхідність та перелік об'єктів оподаткування майновими податками в державах із ринковими системами господарювання.</p> <p>Окреслити склад податку на майно, податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки та транспортного податку.</p>
16	Тема 12. Податкове планування на підприємствах	Лекція/ семінар 2 год./2 год.	<p>Знати визначення та види податкового планування.</p> <p>Вміти обчислити показники податкового тягара підприємства, обирати стратегію і тактику податкового планування на підприємстві.</p> <p>Аналізувати ефективність заходів податкової оптимізації.</p>